

Banen en inkomens in de stad

Bijna een kwart van de banen in Nederland bevindt zich in de zeer sterk stedelijke gemeenten. Toch vond de laatste tien jaar zowel de sterkste groei van het aantal banen als die van de beroepsbevolking in minder stedelijke gemeenten plaats. Huishoudens in de zeer sterk stedelijke gemeenten hebben gemiddeld minder te besteden, maar het gemiddeld besteedbaar inkomen per inwoner is in die gemeenten echter bovengemiddeld. Verder laten ze een aanzienlijke daling zien in het aantal bijstandsgerechtigden.

Steden staan bekend als centra van werkgelegenheid. Een aanwijzing daarvoor is het aantal banen in verhouding tot de potentiële beroepsbevolking. In 1997 waren dat in de zeer sterk stedelijke gemeenten 76 op de honderd van die bevolkingsgroep; in de niet stedelijke gemeenten daarentegen maar 33 op de honderd.

Toch doet de grootste groei in het aantal banen zich voor in de matig stedelijke gemeenten. In de periode 1988–1997 nam het aantal banen daar toe met 270 duizend ofwel 27 procent. In de zeer sterk stedelijke gemeenten bleef die groei steken op ‘slechts’ twaalf procent. Niet alleen lag dit groeipercentage onder het landelijk gemiddelde van twintig procent, maar het bleef ook achter bij het groeipercentage in de niet stedelijke gemeenten van achttien procent.

Groei beroepsbevolking blijft achter

Vanaf 1992 nam de beroepsbevolking (driejaarsgemiddelden) toe van 6,3 miljoen tot 6,7 miljoen in 1996. Dit betekende een groei van zes procent. Met een groei van vijf procent lag de toename van de beroepsbevolking in de zeer sterk stedelijke gemeenten daar onder. De niet stedelijke gemeenten laten hier de grootste groei zien. Daar nam de beroepsbevolking met elf procent toe. Met een groei van acht procent hebben ook de matig stedelijke gemeenten een relatief grote toename in hun beroepsbevolking doorgemaakt.

Overigens bestaan er niet of nauwelijks verschillen tussen de verschillende categorieën van stedelijke gemeenten in de deelname aan betaalde arbeid. In alle categorieën ligt in 1996 de arbeidsparticipatie rond de 64 procent.

Inkomen per inwoner bovengemiddeld

Over het jaar 1996 bedraagt het gemiddeld besteedbaar inkomen per inwoner in de zeer sterk stedelijke gemeenten 20750 gulden. Daarmee ligt dit inkomen een fractie boven het landelijk gemiddelde van 20500 gulden. In de niet stedelijke gemeenten is het gemiddeld besteedbaar inkomen per inwoner – 19600 gulden – het geringst. De sterk en matig stedelijke gemeenten staan hier aan kop met respectievelijk 20850 en 20800 gulden te besteden per inwoner. Grotere verschillen bestaan er in het gemiddeld besteedbaar huishoudensinkomen. Met 42900 gulden over het jaar 1996 is dit in de zeer sterk stedelijke gemeenten het geringst. In de weinig stedelijke gemeenten daarentegen hebben de huishoudens gemiddeld 10250 gulden meer te besteden.

Daling in bijstandsontvangers

Het aantal bijstandsontvangers is in de zeer sterk stedelijke gemeenten zowel absoluut als relatief het grootst. In 1997 kregen in deze gemeenten ruim 175 duizend inwoners een ABW-uitkering. Dat zijn 93 van de duizend inwoners in de leeftijd van 15 tot 65 jaar.

Vijf jaar eerder waren er dat nog 194 duizend: 102 per duizend inwoners in die leeftijdsgroep. De niet stedelijke gemeenten kennen het geringste aantal bijstandsgerechtigden. In 1997 zijn dit er ruim 26 duizend: 16 per duizend inwoners van 15 tot 64 jaar. In deze gemeenten is de daling het geringst. In 1992 telden deze gemeenten 28,5 duizend van deze uitkeringsontvangers. Dat waren er toen 17 per duizend inwoners van 15 tot 65 jaar. ◀

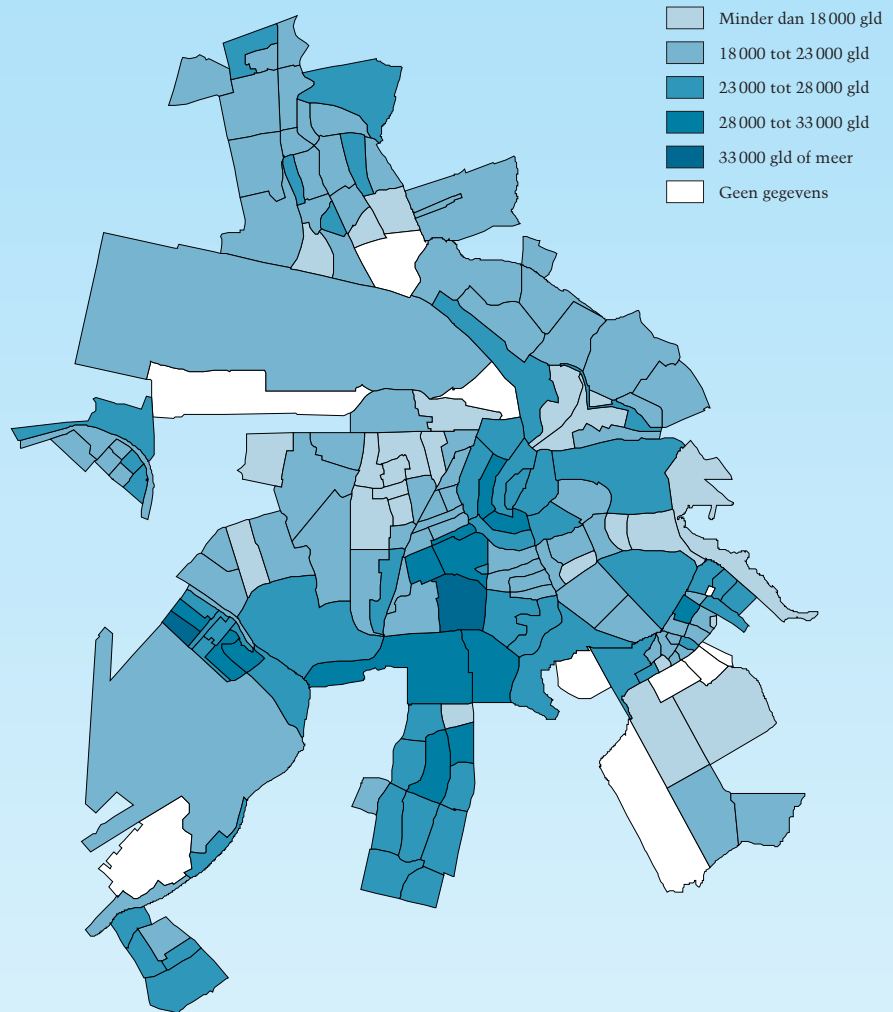
Bert Erwich en Mathieu Vliegen

De buurten met hoge besteedbare inkomens (28 duizend gulden of meer) liggen hoofdzakelijk op een noord-zuidas vanaf de grachtengordels in de Amsterdamse binnenstad tot aan een aantal buurten in Amstelveen. In het algemeen zijn het kinderarme buurten. Centraal in deze as ligt de Apollobuurt die behoort tot de buurten met de hoogste besteedbare inkomens (33 duizend gulden of meer). Verder liggen op die as het Willemspark, het Museumkwartier met de aangrenzende Vondelbuurt en Buitenveldert.

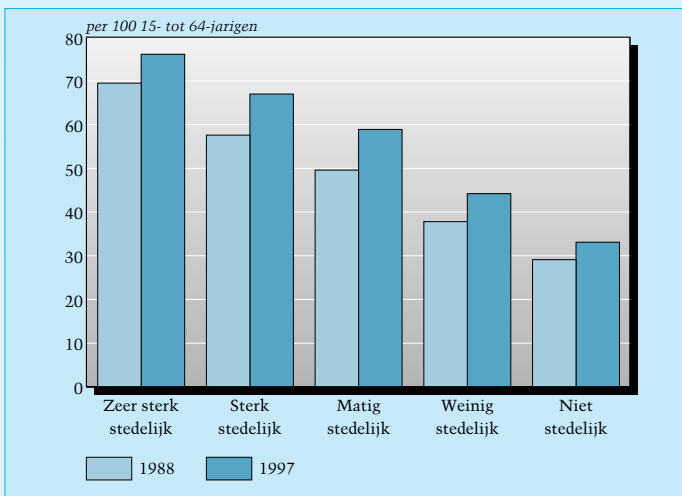
Buurten in de middencategorie besteedbare inkomens (23 tot 28 duizend gulden) zijn voornamelijk verbonden met de noord-zuidas. Vanaf de grachtengordels zijn dat de overige Amsterdamse binnenstad met de aangrenzende buurten Buiksloterham en Oostelijk Havengebied. In het zuiden van de stad zijn het onder andere buurten die Buitenveldert flankeren. Verder treft men nog een aantal van dergelijke buurten aan in het noorden van de agglomeratie (Zaanstad), in het westen (Zwanenburg) en het zuidoosten (Diemen).

De buurten met de laagste besteedbare inkomens (minder dan 18 duizend gulden) liggen in het stadsdeel Zuidoost en verder als een krans om de Amsterdamse binnenstad. ◀

Gemiddeld besteedbaar inkomen per inwoner per buurt, 1996
Agglomeratie Amsterdam

Banen naar stedelijkheid van gemeenten

Bijstandsontvangers naar stedelijkheid van gemeenten

